

Maria FILIPIAK

PAPIEŻE
JAN PAWEŁ II, BENEDYKT XVI I FRANCISZEK
O WSTYDZIE
Bibliografia wypowiedzi z lat 1978-2017

Wykaz skrótów

IGP – *Insegnamenti di Giovanni Paolo II* [Città del Vaticano]

I (1978) ss. 477	XIV (1991) t. 1, ss. 1983
II (1979) [t. 1], ss. 1729	XIV (1991) t. 2, ss. 1619
II (1979) t. 2, ss. 157	XV (1992) t. 1, ss. 2147
III (1980) t. 1, ss. 1983	XV (1992) t. 2, ss. 1119
III (1980) t. 2, ss. 1869	XVI (1993) t. 1, ss. 1855
IV (1981) t. 1, ss. 1292	XVI (1993) t. 2, ss. 1725
IV (1981) t. 2, ss. 1313	XVII (1994) t. 1, ss. 1367
V (1982) t. 1, ss. 1376	XVII (1994) t. 2, ss. 1281
V (1982) t. 2, ss. 2497	XVIII (1995) t. 1, ss. 2054
V (1982) t. 3, ss. 1751	XVIII (1995) t. 2, ss. 1589
VI (1983) t. 1, ss. 1730	XIX (1996) t. 1, ss. 1798
VI (1983) t. 2, ss. 1496	XIX (1996) t. 2, ss. 1206
VII (1984) t. 1, ss. 2016	XX (1997) t. 1, ss. 1799
VII (1984) t. 2, ss. 1708	XX (1997) t. 2, ss. 1230
VIII (1985) t. 1, ss. 2081	XXI (1998) t. 1, ss. 1669
VIII (1985) t. 2, ss. 1683	XXI (1998) t. 2, ss. 1483
IX (1986) t. 1, ss. 2204	XXII (1999) t. 1, ss. 1660
IX (1986) t. 2, ss. 2242	XXII (1999) t. 2, ss. 1396
X (1987) t. 1, ss. 1482	XXIII (2000) t. 1, ss. 1415
X (1987) t. 2, ss. 2582	XXIII (2000) t. 2, ss. 1463
X (1987) t. 3, ss. 1812	XXIV (2001) t. 1, ss. 1607
XI (1988) t. 1, ss. 1073	XXIV (2001) t. 2, ss. 1376
XI (1988) t. 2, ss. 2625	XXV (2002) t. 2, ss. 1130
XI (1988) t. 3, ss. 1405	XXV (2002) t. 1, ss. 1290
XI (1988) t. 4, ss. 2317	XXVI (2003) t. 1, ss. 1298
XII (1989) t. 1, ss. 1945	XXVI (2003) t. 2, ss. 1205
XII (1989) t. 2, ss. 1783	XXVII (2004) t. 1, ss. 1063
XIII (1990) t. 1, ss. 1885	XXVII (2004) t. 2, ss. 933
XIII (1990) t. 2, ss. 1888	XXVIII (2005), ss. 333

IB – *Insegnamenti di Benedetto XVI* [Città del Vaticano]

I	(2005) ss. 1326	IV	(2008) t. 1, ss. 1280
II	(2006) t. 1, ss. 1008	V	(2009) t. 1, ss. 1439
II	(2006) t. 2, ss. 1065	V	(2009) t. 2, ss. 980
III	(2007) t. 1, ss. 1405	VI	(2010) t. 1, ss. 1166
III	(2007) t. 2, ss. 1065	VI	(2010) t. 2, ss. 1390
IV	(2008) t. 2, ss. 1099	VII	(2011) t. 1, ss. 1072

IF – *Insegnamenti di Francesco* [Città del Vaticano]

I	(2013) t. 1, ss. 592
I	(2013) t. 2, ss. 983
II	(2013) t. 1, ss. 937.

- NP I – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, I (1978), Poznań–Warszawa 1987, ss. 220
 NP II, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, II (1979) t. 1, Poznań 1990, ss. 793
 NP II, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, II (1979) t. 2, Poznań 1992, ss. 753
 NP III, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, III (1980) t. 1, Poznań–Warszawa 1985, ss. 875
 NP III, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, III (1980) t. 2, Poznań–Warszawa 1986, ss. 924
 NP IV, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, IV (1981) t. 1, Poznań 1989, ss. 611
 NP IV, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, IV (1981) t. 2, Poznań 1989, ss. 572
 NP V, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, V (1982) t. 1, Poznań 1993, ss. 877
 NP V, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, V (1982) t. 2, Poznań 1996, ss. 1004
 NP VI, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VI (1983) t. 1, Poznań 1998, ss. 852
 NP VI, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VI (1983) t. 2, Poznań 1999, ss. 686
 NP VII, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VII (1984) t. 1, Poznań 2001, ss. 924
 NP VII, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VII (1984) t. 2, Poznań 2002, ss. 827
 NP VIII, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VIII (1985) t. 1, Poznań 2003, ss. 1076
 NP VIII, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VIII (1985) t. 2, Poznań 2004, ss. 856
 NP IX – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, IX (1986) t. 1, Poznań 2005, ss. 999

AP 2 – *Anioł Pański z Papieżem Janem Pawłem II*, Città del Vaticano 1986, ss. 479

AP 3 – *Anioł Pański z Papieżem Janem Pawłem II*, Città del Vaticano 1989, ss. 395

ORpol. – „L'Osservatore Romano” wydanie polskie 1980-

JAN PAWEŁ II

1978

1. *Świat potrzebuje naszego kapłańskiego świadectwa* (Przemówienie do duchowieństwa rzymskiego, 9 XI), NP I, s. 50-53; toż: *Il mondo ha bisogno della nostra testimonianza sacerdotale*, IGP I, s. 112-119.

1979

2. *Godność kobiety i jej misji* (Przemówienie do Członków Stowarzyszenia API-COLF, 29 IV), NP II, 1, s. 435-438; toż: *La dignità della donna e della sua missione*, IGP II, 1, s. 1018-1023.

3. *Podmiotowe określenie człowieka w drugim opowiadaniu o stworzeniu* (Audiencja generalna, 19 IX), NP II, 2, s. 159-164; toż: *Nel secondo racconto della creazione la definizione soggettiva dell'uomo*, IGP II, 2, s. 323-333.

4. *Związek między pierwotną niewinnością i Odkupieniem dokonany przez Chrystusa* (Audiencja generalna, 26 IX), NP II, 2, s. 187-193; toż: *Legame tra innocenza originaria e redenzione operata da Cristo*, IGP II, 2, s. 378-387.

5. *Znaczenia pierwotnych doświadczeń człowieka* (Audiencja generalna, 12 XII), NP II, 2, s. 663-667; toż: *I significati delle primordiali esperienze dell'uomo*, IGP II, 2, s. 1378-1385.

6. *Personalistyczna pełnia pierwotnej niewinności* (Audiencja generalna, 19 XII), NP II, 2, s. 706-709; toż: *Pienezza personalistica dell'innocenza originale*, IGP II, 2, s. 1462-1468.

1980

7. *Stworzenie jako podstawowy i pierwotny dar* (Audiencja generalna, 2 I), NP III, 1, s. 5-8; toż: *La creazione come dono fondamentale e originario*, IGP III, 1, s. 11-17.

8. *Objawienie i odkrycie obłubieńczego sensu ciała* (Audiencja generalna, 9 I), NP III, 1, s. 35-37; toż: *La rivelazione e la scoperta del significato sponsale del corpo*, IGP III, 1, s. 88-95.

9. *Człowiek-osoba w wolności miłowania staje się darem* (Audiencja generalna, 16 I), NP III, 1, s. 61-64; toż: *L'uomo-persona diventa dono nella libertà dell'amore*, IGP III, 1, s. 148-156.

10. *Świadomość sensu ciała i pierwotna niewinność* (Audiencja generalna, 30 I), NP III, 1, s. 90-92; toż: *Coscienza del significato del corpo e innocenza originaria*, IGP III, 1, s. 218-227.

11. *Wymiana daru ciała tworzy autentyczną wspólnotę* (Audiencja generalna, 6 II), NP III, 1, s. 128-130; toż: *Il dono del corpo crea un'autentica comunione*, IGP III, 1, s. 326-333.

12. *Pierwotna niewinność i historyczny stan człowieka* (Audiencja generalna, 13 II), NP III, 1, s. 150-152; toż: *L'innocenza originaria e lo stato storico dell'uomo*, IGP III, 1, s. 378-381.

13. *Dzięki „sakramentowi ciała” człowiek się czuje podmiotem świętości* (Audiencja generalna, 20 II), NP III, 1, s. 175-177; toż: *Con „il sacramento del corpo” l'uomo si sente soggetto di santità*, IGP III, 1, s. 428-434.

14. *Tajemnica kobiety objawia się w macierzyństwie* (Audiencja generalna, 12 III), NP III, 1, s. 226-228; toż: *Il mistero della donna si rivela nella maternità*, IGP III, 1, s. 540-550.

15. *Cykl „poznania-rodzenia” i perspektywa śmierci* (Audiencja generalna, 26 III), NP III, 1, s. 303-305; toż: *Il ciclo della conoscenza-generazione e la prospettiva della morte*, IGP III, 1, s. 737-748.

16. *Oby kamienie nie zawstydzały żywych ludzi* (Homilia podczas Mszy św. w Niedzielę Palmową, 30 III), ORpol. 1(980) nr 4, s. 3; toż: *Il significato messianico dell'ingresso di Gesù a Gerusalemme*, IGP III, 1, s. 768-772.

17. *Pożądliwość jest skutkiem zerwania przymierza z Bogiem* (Audiencja generalna, 30 IV), NP III, 1, s. 431-433, p. 5; toż: *La concupiscenza è il frutto della rottura dell'alleanza con Dio*, IGP III, 1, s. 1026-1038.

18. *Radykalna zmiana znaczenia pierwotnej nagości* (Audiencja generalna, 14 V), NP III, 1, s. 598-600; toż: *Radical cambiamento del significato della nudità originaria*, IGP III, 1, s. 1365-1374.

19. *Ciało nie poddane duchowi rozbija jedność człowieka jako osoby* (Audiencja generalna, 28 V), NP III, 1, s. 654-656; toż: *Il corpo non sottomesso allo spirito minaccia l'unità dell'uomo-persona*, IGP III, 1, s. 1492-1499.

20. *Znaczenie pierwotnego wstydu w stosunkach międzyosobowych mężczyzny i kobiety* (Audiencja generalna, 4 VI), NP III, 1, s. 647-749; toż: *Significato della vergogna originale nei rapporti interpersonali uomo-donna*, IGP III, 1, s. 1678-1685.

21. *Panowanie „nad” drugim w relacji interpersonalnej* (Audiencja generalna, 18 VI), NP III, 1, s. 787-788; toż: *Il dominio „su” l'altro nella relazione interpersonale*, IGP III, 1, s. 1776-1782.

22. *Potrójna pożądliwość ogranicza obłubieńczy sens ciała* (Audiencja generalna, 25 VI), NP III, 1, s. 813-815; toż: *La triplice concupiscenza limita il significato sponsale del corpo*, IGP III, 1, s. 1831-1839.

23. *Cudzołstwo według prawa i w języku proroków* (Audiencja generalna, 20 VIII), NP III, 2, s. 227-231; toż: *L'adulterio secondo la legge e nel linguaggio dei profeti*, IGP III, 2, s. 415-423.

24. *Cudzołstwo – zafalszowaniem znaku i zerwaniem osobowego przymierza* (Audiencja generalna, 27 VIII), NP III, 2, s. 244-249; toż: *L'adulterio secondo Cristo falsificazione del segno e rottura dell'alleanza personale*, IGP III, 2, s. 451-460.

25. *Pożądliwość a sens obłubieńczy i rodzicielski ciała* (Audiencja generalna, 10 IX), NP III, 2, s. 312-318; toż: *La concupiscenza come distacco dal significato sponsale del corpo*, IGP III, 2, s. 589-598.

26. *Pożądanie – intencjonalna redukcja horyzontu myśli i serca* (Audiencja generalna, 17 IX), NP III, 2, s. 347-351; toż: *Il desiderio, riduzione intenzionale dell'orizzonte della mente e del cuore*, IGP III, 2, s. 653-660.

27. *Z chwilą opanowania woli – „pożądanie” dysponuje w pełni podmiotowością osoby* (Audiencja generalna, 24 IX), NP III, 2, s. 377-382; toż: *La concupiscenza allontanata l'uomo e la donna dalle prospettive personali e „di comunione”*, IGP III, 2, s. 717-727.

28. Encyklika [...] *Dives in misericordia* o Bożym miłosierdziu (2 XII), Città del Vaticano 1980, p. 5; toż: *Lettera Enciclica Dives in Misericordia*, IGP III, 2, s. 1483-1574.

29. *Czystość jest wymaganiem miłości* (Audiencja generalna, 3 XII), NP III, 2, s. 784-788; toż: *Cristo ci chiama a ritrovare le forme vive dell'uomo nuovo*, IGP III, 2, s. 1575-1583.

1981

30. *W świętości i we czci* (Audiencja generalna, 28 I), NP IV, 1, s. 88-91; toż: *Santità e rispetto del corpo nella dottrina di San Paolo*, IGP IV, 1, s. 177-183.

31. *Pawłowy opis ludzkiego ciała* (Audiencja generalna, 4 II), NP IV, 1, s. 112-116; toż: *Descrizione paolina del corpo e dottrina sulla purezza*, IGP IV, 1, s. 225-232.

32. „Zbzczeszczenie świątyni” (Audiencja generalna, 11 II), NP IV, 1, s. 129-133; toż: *La virtù della purezza attua la vita secondo lo spirito*, IGP IV, 1, s. 258-265.

33. *Czystość – cnota i dar* (Audiencja generalna, 18 III), NP IV, 1, s. 329-333; toż: *Dottrina paolina della purezza come „vita secondo lo spirito”*, IGP IV, 1, s. 682-689.

34. *Gdy ludzkie ciało staje się przedmiotem sztuki* (Audiencja generalna, 15 IV), NP IV, 1, s. 451-455; toż: *Il corpo umano „tema” dell’opera d’arte*, IGP IV, 1, s. 942-948.

35. *Zagadnienie nagości w dziele sztuki* (Audiencja generalna, 22 IV), NP IV, 1, s. 472-477; toż: *L’opera d’arte deve sempre osservare la regolarità del dono e del reciproco donarsi*, IGP IV, 1, s. 986-991.

36. *Problem „pornografii” i „pornowizji”* (Audiencja generalna, 29 IV), NP IV, 1, s. 510-514; toż: *I limiti etici nelle opere d’arte e nella produzione audiovisiva*, IGP IV, 1, s. 1064-1072.

37. *Czy ciało ludzkie może być tematem dzieła artystycznego* (Audiencja generalna, 6 V), NP IV, 1, s. 532-537; toż: *Responsabilità etica dell’artista nella trattazione del tema del corpo umano*, IGP IV, 1, s. 1105-1115.

1982

38. *Specyfika optyki teologicznej u św. Pawła: wymiar chrystocentryczny i eklezjologiczny* (Audiencja generalna, 22 IX), NP V, 2, s. 410-416; toż: *Amore sponsale e alleanza nella tradizione dei profeti*, IGP V, 3, s. 517-531.

39. *Sakramentalny „początek” małżeństwa w stanie pierwotnej sprawiedliwości* (Audiencja generalna, 6 X), NP V, 2, s. 506-512; toż: *Il matrimonio parte integrante del sacramento della creazione*, IGP V, 3, s. 697-701.

1983

40. „*Mój krzyk – Ojczyzny będzie całej krzykiem*” (Homilia podczas Mszy św. w katedrze wawelskiej, 16 VI), ORpol. 4(1983) nr nadzw. I, s. 4-5; toż: *Con tutti i miei connazionali io sto sotto la croce di Cristo*, IGP VI, 1, s. 1520-1525.

1984

41. List apostołski *Salvifici doloris* o chrześcijańskim sensie ludzkiego cierpienia (11 II), Watykan 1984, p. 4, 23; toż: *Epistula apostolica Salvifici Doloris*, IGP VII, 1, s. 279-359.

42. *Miłość „potężniejsza jak śmierć”: ku przekroczeniu granic „mowy ciała”* (Audiencja generalna, 6 VI), ORpol. 5(1984) nr 6, s. 28; toż: *Conclusa la catechesi sull’ amore secondo il „Cantico dei Cantici”*, IGP VII, 1, s. 1615-1623.

43. Adhortacja apostołska *Reconciliatio et paenitentia* (2 XII), NP VII, 2, s. 674-724, p. 5, 18, 22; toż: *L’Esortazione apostolica post-sinodale Reconciliatio et Paenitentia*, IGP VII, 2, s. 1352-1499.

1985

44. *Religijny wymiar sztuki* (Homilia podczas Mszy św. dla artystów, Bruksela, 20 V), NP VIII, 1, s. 805-810; toż: *Un mondo senza arte difficilmente si può aprire alla fede e all'amore*, IGP VIII, 1, s. 1560-1569.

45. Encyklika *Slavorum apostoli* o Apostołach Słowian (2 VI), ORpol. 6(1985) nr 4-5, s. 3-6, p. 17, 20; toż: *Lettera Enciclica Slavorum Apostoli*, IGP VIII, 2, s. 3-33.

1986

46. Encyklika *Dominum et Vivificantem* [...] o Duchu Świętym w życiu Kościoła i świata (18 V), Watykan 1986, p. 6, 47; toż: *Lettera Enciclica [...] Dominum et Vivificantem*, IGP IX, 1, s. 1470-1623.

47. *Grzech człowieka a stan pierwotnej sprawiedliwości* (Audiencja generalna, 3 IX), ORpol. 7(1986) nr 9, s. 14, p. 4-5; toż: *Il peccato dell'uomo e lo stato di giustizia originale*, IGP IX, 2, s. 524-532.

48. *Pierwszy grzech w dziejach człowieka: peccatum originale* (Audiencja generalna, 10 IX), ORpol. 7(1986) nr 9, s. 14-15; toż: *Il primo peccato nella storia dell'uomo: „Peccatum originale”*, IGP IX, 2, s. 584-594.

49. *Powszechność grzechu w dziejach człowieka: jego dziedziczny charakter* (Audiencja generalna, 17 IX), ORpol. 7(1986) nr 9, s. 15, p. 3; toż: *L'universalità del peccato nella storia dell'uomo*, IGP IX, 2, s. 628-634.

50. *Nauka Kościoła o grzechu pierworodnym* (Audiencja generalna, 24 IX), ORpol. 7(1986) nr 9, s. 15-16; toż: *L'insegnamento della Chiesa sul peccato originale*, IGP IX, 2, s. 701-709.

51. *Nauka Kościoła o grzechu pierworodnym (II)*, (Audiencja generalna, 1 X), ORpol. 7(1986) nr 10, s. 5; toż: *Le conseguenze del peccato originale per l'intera umanità*, IGP IX, 2, s. 759-768.

52. *Stan człowieka upadłego (status naturae lapsae)* (Audiencja generalna, 8 X), ORpol. 7(1986) nr 10, s. 5-6; toż: *„Status” dell'uomo decaduto*, IGP IX, 2, s. 969-979.

53. *Grzech osobisty* (Audiencja generalna, 5 XI), ORpol. 7(1986) nr 10, s. 7-8; toż: *Il peccato dell'uomo e il „peccato del mondo”*, IGP IX, 2, s. 1340-1349.

54. *Grzech jako „alienacja”* (Audiencja generalna, 12 XI), ORpol. 7(1986) nr 10, s. 8-9; toż: *Il peccato come alienazione dell'uomo*, IGP IX, 2, s. 1406-1417.

1987

55. *Miłość wierna i uczciwa aż do śmierci* (Homilia podczas Mszy św. dla rodzin, 8 IV), ORpol. 8(1987) nr 6, s. 20-21; toż: *L'amore matrimoniale è autentico quando si conferma nelle prove della vita*, IGP X, 1, s. 1157-1166.

56. *Żeby być przy człowieku cierpiącym* (Przemówienie do chorych, Gdańsk, 12 VI), ORpol. 8(1987) nr 5 bis, s. 4-5; toż: *Aumentano le malattie, diminuiscono i mezzi*, IGP X, 2, s. 2159-2165.

57. *Jezus Chrystus ma moc odpuszczania grzechów* (Audiencja generalna, 7 X), ORpol. 8(1987) nr 11-12, s. 13; toż: *Gesù Cristo ha il potere di rimettere i peccati*, IGP X, 3, s. 811-821.

1988

58. List apostolski *Mulieris dignitatem* [...] z okazji Roku Maryjnego o godności i powołaniu kobiety (15 VIII), ORpol. 9(1988) nr 8, s. 3-12, p. 1, 13, 23; toż: Lettera apostolica *Mulieris Dignitatem*, IGP XI, 3, s. 244-379.

1989

59. *Transcendentne podstawy godności i praw człowieka* (Przemówienie do korpusu dyplomatycznego, 9 I), ORpol. 10(1989) nr 1-2, s. 11-12; toż: *La dimensione trascendente è la fonte autentica della dignità e dei diritti inviolabili di ogni persona*, IGP XII, 1, s. 60-71.

1990

60. *Co stanie się z człowiekiem?* (Przemówienie podczas spotkania ze światem kultury, St. Julians, 27 V), ORpol. 11(1990) nr 7-8, s. 20; toż: *La cultura europea è chiamata a rendere conto della fede cristiana che ha dato forma ai suoi popoli*, IGP XIII, 1, s. 1436-1441.

61. Encyklika o stałej aktualności posłania misyjnego *Redemptoris missio* (7 XII), ORpol. 11(1990) nr 1, s. 4-37, p. 11; toż: La Lettera Enciclica [...] *Redemptoris Missio*, IGP XIII, 2, s. 1398-1486.

1991

62. *Pokuta jest warunkiem prawdziwej radości* (Homilia podczas Mszy św. w Środę Popielcową, 13 II), ORpol. 12(1991) nr 2-3, s. 40; toż: *Non possiamo qui vivere in altro modo se non ritornando a Dio*, IGP XIV, 1, s. 368-369.

63. *Abyśmy umieli nazywać dobro dobrem, a zło złem* (Audiencja generalna, 6 II), ORpol. 12(1991) nr 2-3, s. 50-51; toż: *Senza una vera giustizia non si può avere la pace. La giustizia non si può conseguire se non con mezzi pacifici*, IGP XIV, 1, s. 473-481.

1992

64. Posynodalna adhortacja *Pastores dabo vobis* o promocji kapłanów we współczesnym świecie (25 III), ORpol. 13(1992) nr 3-4, s. 4-63, p. 39; toż: Esortazione apostolica post-sinodale *Pastores Dabo Vobis*, IGP XV, 1, s. 700-957.

1993

65. *W waszych rękach znajduje się orędzie Ewangelii życia* (Homilia podczas Mszy św. na zakończenie VIII Światowych Dni Młodzieży, 15 VIII), ORpol. 14(1993) nr 11,

s. 31-34; toż: *Non è tempo di nascondere il Vangelo. È tempo di predicarlo dai tetti!*, IGP XVI, 2, s. 495-503.

66. *Nowe przymierze między Kościołem a kulturą* (Przemówienie podczas spotkania ze światem kultury i nauki, Wilno, 5 IX), ORpol. 14(1993) nr 12, s. 16-19; toż: *Tra la Chiesa e la cultura è necessaria e urgente una „nuova alleanza”*, IGP XVI, 2, s. 641-646.

67. *Człowiek w centrum społecznej nauki Kościoła* (Przemówienie do przedstawicieli świata nauki i kultury, Ryga, 9 IX), ORpol. 14(1993) nr 12, s. 36-38; toż: *La dottrina sociale della Chiesa indica i principi che devono orientare una società degna dell'uomo*, IGP XVI, 2, s. 712-718.

1994

68. *List do Rodzin [...] z okazji Roku Rodziny 1994* (2 II), ORpol. 15(1994) nr 3, s. 4-35, p. 14; toż: *Lettera alle famiglie Gratissimam Sane*, IGP XVII, 1, s. 254-384.

69. *Kaplica Sykstyńska mówi o wielkości Boga* (Przemówienie podczas odsłonięcia odrestaurowanego „Sądu Ostatecznego” Michała Anioła, 8 IV), ORpol. 15(1994) nr 5, s. 32-34; toż: *La Cappella Sistina esprime la speranza di un mondo trasfigurato*, IGP XVII, 1, s. 899-909.

70. *Miłość mężczyzny i kobiety* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 26 VI), ORpol. 15(1994) nr 9-10, s. 29-30; toż: *I rappresentanti delle Nazioni assumano al Cairo decisioni ispirate agli autentici valori umani*, IGP XVII, 1, s. 1240-1243.

71. *Miłość i odpowiedzialność* (Homilia podczas Mszy św. dla wykładowców i studentów rzymskich uczelni, 15 XII), ORpol. 16(1995) nr 2, s. 7-9, p. 7; toż: *Augurato ai giovani il „bell'amore” nel quale è presente Dio*, IGP XVII, 2, s. 1092-1097.

1995

72. *Kino nośnikiem kultury i wartości* (Orędzie na XXIX Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu, 6 I), ORpol. 16(1995) nr 5, s. 4-5; toż: *„Cinema, veicolo di cultura e di proposita di valori”*, IGP XVIII, 1, s. 33-38.

73. *Encyklika Evangelium vitae* o wartości i nienaruszalności życia ludzkiego (25 III), ORpol. 16(1995) nr 4, s. 4-50, p. 8; toż: *Lettera Enciclica Evangelium vitae*, IGP XVIII, 1, s. 605-840.

74. *Polska potrzebuje dzisiaj ludzi sumienia* (Homilia podczas Mszy św. na wzgórzu „Kaplicówka”, Skoczów, 22 V), ORpol. 16(1995) nr 7, s. 26-28, p. 4; toż: *„Oggi la Polonia ha urgente bisogno soprattutto di uomini di coscienza!”*, IGP XVIII, 1, s. 1382-1390.

1996

75. *Posynodalna adhortacja Vita consecrata* o życiu konsekrowanym i jego misji w Kościele i w świecie (25 III), ORpol. 17(1996) nr 4, s. 4-52, p. 20; toż: *Esortazione apostolica post-sinodale Vita Consecrata*, IGP XIX, 1, s. 604-836.

76. *Doskonała świętość Maryi* (Audiencja generalna, 15 V), ORpol. 17(1996) nr 9, s. 46-47, p. 4; toż: *La perfetta santità di Maria*, IGP XIX, 1, s. 1252-1262.

77. *Dialog chrześcijaństwa z kulturą* (Przemówienie podczas spotkania z przedstawicielami świata nauki i sztuki, Maribor (Słowenia), 19 V), ORpol. 17(1996) nr 7-8, s. 16-18; toż: *Questa è l'ora della verità per l'Europa*, IGP XIX, 1, s. 1296-1300.

78. *Wymowa ikony* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 17 XI), ORpol. 18(1997) nr 1, s. 45-46; toż: *Le ricchezze spirituali della Chiesa, ad Oriente e ad Occidente, non potranno brillare in tutto il loro splendore senza una testimonianza di piena riconciliazione*, IGP XIX, 2, s. 716-719.

79. *Piękno kształtem miłości* (Medytacja na placu Hiszpańskim, 8 XII), ORpol. 18(1997) nr 2, s. 11-12; toż: „*Veniamo qui per trovare la fonte dello stupore, avvinti dalla bellezza spirituale di Maria*”, IGP XIX, 2, s. 946-948.

80. *Przebacz, a zaznasz pokoju* (Orędzie na XXX Światowy Dzień Pokoju, 8 XII), ORpol. 18(1997) nr 1, s. 4-8; toż: „*Offri il perdono, ricevi la pace*”, IGP XIX, 2, s. 928-939.

1997

81. *Co znaczy nawrócić się?* (Homilia podczas Mszy św. w Środę Popielcową, 12 II), ORpol. 18(1997) nr 4-5, s. 12; toż: *Elemosina, preghiera, digiuno: espressione dell'incontro intimo con Dio*, IGP XX, 1, s. 271-273.

1998

82. *List do biskupów niemieckich w sprawie kościelnych poradni rodzinnych* (11 I), ORpol. 19(1998) nr 4, s. 9-11, p. 2; toż: *Lettera Pontificia ai Vescovi tedeschi sull'attività dei Consultori familiari cattolici*, IGP XXI, 1, s. 92-99.

83. List [...] *Dies Domini* o świętowaniu niedzieli (31 V), ORpol. 19(1998) nr 8-9, s. 4-29, p. 70; toż: *Lettera Dies Domini*, IGP XXI, 1, s. 1127-1244.

84. Encyklika *Fides et ratio* (14 IX), ORpol. 19(1998) nr 11, s. 4-40; toż: *Lettera Enciclica Fides et Ratio*, IGP XXI, 2, s. 375-454.

1999

85. *List Ojca Świętego Jana Pawła II do artystów* (4 IV), ORpol. 20(1999) nr 5-6, s. 4-11; toż: *Lettera agli artisti*, IGP XXII, 1, s. 704-722.

86. *Odpowiedzialność ludzi nauki i kultury za prawdę* (Przemówienie do rektorów wyższych uczelni, Toruń, 7 VI), ORpol. 20(1999) nr 8, s. 28-29; toż: *Il compito degli uomini di cultura oggi: offrire al mondo la speranza che nasce dalla verità*, IGP XXII, 1, s. 1233-1239.

87. *Tylko czyste serce może w pełni miłować Boga* (Homilia podczas Mszy św., Sandomierz, 12 VI), ORpol. 20(1999) nr 8, s. 65-67; toż: *Annunziate al mondo la „buona novella” sulla purezza del cuore e trasmettere il messaggio della civiltà dell'amore*, IGP XXII, 1, s. 1311-1317.

88. *W duchu wdzięczności i odpowiedzialności za owocowanie wiary* (Homilia podczas Mszy św., Kraków, 15 VI), ORpol. 20(1999) nr 8, s. 97-100, p. 5; toż: *Dio mise-*

ricordioso, fa' che la Chiesa continui l'opera di santificazione che le hai affidato mille anni fa, IGP XXII, 1, s. 1363-1371.

89. *Nie lękajcie się być świętymi* (Homilia podczas Mszy św. kanonizacyjnej, Stary Sącz, 16 VI), ORpol. 20(1999) nr 8, s. 107-109, p. 5; toż: *Kinga ha espresso l'amore verso il Divino Sposo con tanti atti di amore verso il prossimo*, IGP XXII, 1, s. 1370-1386.

90. *Kościół prosi o przebaczenie win swoich synów* (Audiencja generalna, 1 IX), ORpol. 20(1999) nr 11, s. 35-36; toż: *La Chiesa chiede perdono per le colpe dei suoi figli*, IGP XXII, 2, s. 250-257.

91. *W trosce o godność kobiety* (Audiencja generalna, 24 XI), ORpol. 21(2000) nr 3, s. 42-43; toż: *Impegno per la promozione della donna*, IGP XXII, 2, s. 1005-1013.

2000

92. *Piękno waszym powołaniem otrzymanym od Boga* (Przemówienie z okazji Jubileuszu Artystów, 18 II), ORpol. 21(2000) nr 4, s. 28-29; toż: „*La conversione del cuore è opera d'arte comune dello Spirito e della nostra libertà*”, IGP XXIII, 1, s. 208-212.

93. *Przebaczamy i prosimy o przebaczenie* (Homilia podczas liturgii Dnia Przebaczenia, 12 III), ORpol. 21(2000) nr 6, s. 41-42; toż: „*Perdoniamo e chiediamo perdono!*”, IGP XXIII, 1, s. 351-355.

94. *Dobra kultury w służbie człowieka i Ewangelii* (Przemówienie do uczestników Zgromadzenia Plenarnego Papieskiej Komisji do Spraw Kościelnych Dóbr Kultury, 31 III), ORpol. 21(2000) nr 6, s. 49-50; toż: *La Chiesa, esperta in umanità, utilizza i beni culturali per la promozione di un autentico umanesimo*, IGP XXIII, 1, s. 503-506.

95. *List Ojca Świętego z okazji Kongresu Kultury Chrześcijańskiej w Lublinie* (5 IX), ORpol. 21(2000) nr 10, s. 57-58.

2001

96. *Przebaczenie drogą pokoju* (Orędzie na Wielki Post 2001 r., 7 I), ORpol. 22(2001) nr 3, s. 8-9; toż: „*La carità non tiene conto del male ricevuto*”, IGP XXIV, 1, s. 141-145.

97. *Z nowym zapalem zmierzajmy do pełnej jedności* (Liturgia Słowa na zakończenie Modlitw o Jedność Chrześcijan, 25 I), ORpol. 22(2001) nr 4, s. 38-40; toż: *Ricchi dei segnali profetici e commoventi dell'Anno Giubilare proseguiamo insieme nel cammino verso la piena unità! Cristo cammina con noi*, IGP XXIV, 1, s. 227-232.

98. *List [...] do kapłanów na Wielki Czwartek 2001 r.* (25 III), ORpol. 22(2001) nr 5, s. 4-8; toż: *Il sacramento della riconciliazione dono sublime della misericordia divina*, IGP XXIV, 1, s. 589-597.

99. *Psalm 36 – przewrotność grzesznika i dobroć Boga* (Audiencja generalna, 22 VIII), ORpol. 22(2001) nr 10, s. 24-25; toż: *Salmo 35: Malizia del peccatore, bontà del Signore*, IGP XXIV, 1, s. 183-189.

100. *Psalm 51 – zmiłuj się nade mną, Boże* (Audiencja generalna, 24 X), ORpol. 23(2002) nr 3, s. 52-53; toż: *Salmo 50: Pietà di me, o Signore*, IGP XXIV, 2, s. 607-609.

2002

101. *Pojednajmy się z Bogiem i z braćmi* (Homilia podczas Mszy św., 13 II), ORpol. 23(2002) nr 4, s. 14-15; toż: *Solo Cristo può rendere „momento favorevole” i tempi dell’umanità sconvolta dalle divisioni e dall’odio*, IGP XXV, 1, s. 220-222.

102. *List [...] do kapłanów na Wielki Czwartek 2002 r.* (17 III), ORpol. 23(2002) nr 5, s. 5-10; toż: *Lettera ai sacerdoti per il Giovedì Santo 2002*, IGP XXV, 1, s. 380-392.

103. *Prośmy Boga o przebaczenie, uzdrowienie i łaskę* (Przemówienie do kardynałów ze Stanów Zjednoczonych, 23 IV), ORpol. 23(2002) nr 5, s. 18-19; toż: *„Affrontando il problema degli abusi con chiarezza e determinazione, la Chiesa aiuterà la società a comprendere e a far fronte alla crisi esistente nel suo interno”*, IGP XXV, 1, s. 606-608.

104. *Psalm 51 – błaganie pokutnika* (Audiencja generalna, 8 V), ORpol. 23(2002) nr 7-8, s. 49-50; toż: *Salmo 50: Pietà di me, o Signore*, IGP XXV, 1, s. 702-709.

105. *Psalm 51 – błaganie grzesznika* (Audiencja generalna, 4 XII), ORpol. 24(2003) nr 3, s. 33-34; toż: *Salmo 50: Pietà di me, o Signore*, IGP XXV, 2, s. 817-822.

2003

106. *Psalm 51 – błaganie pokutnika* (Audiencja generalna, 30 VII), ORpol. 24(2003) nr 11-12, s. 35; toż: *Salmo 50: Pietà di me, o Signore*, IGP XXVI, 2, s. 87-89.

107. Posynodalna adhortacja apostołska *Pastores gregis* o biskupie służce Ewangelii Jezusa Chrystusa dla nadziei świata (16 X), ORpol. 25(2004) nr 1, s. 4-48, p. 31; toż: *Esortazione apostolica post-sinodale Pastores Gregis*, IGP XXVI, 2, s. 392-598.

108. *Tryptyk Rzymski. Medytacje*, Wydawnictwo Św. Stanisława BM, Kraków 2003, s. 18, 20, 22.

2004

109. *Wstańcie, chodźmy!*, Wydawnictwo Św. Stanisława BM, Kraków 2004, s. 39.

2005

110. *Pamięć i tożsamość*, Znak, Kraków 2003, s. 84-85, 160.

BENEDYKT XVI

2005

1. *Wzajemny szacunek, solidarność i pokój* (Przemówienie do przedstawicieli wspólnot muzułmańskich, 20 VIII), ORpol. 26(2005) nr 10, s. 22-24; toż: *Il dialogo interreligioso e interculturale è una necessità vitale da cui dipende in gran parte il nostro futuro*, IB I, s. 445-448.

2. *Psalm 132, 1-10 – obietnice Boże dla Dawida [1]* (Audiencja generalna, 14 IX), ORpol. 27(2006) nr 1, s. 52-53; toż: *Salmo 131, 1-10: Le promesse divine fatte a Davide*, IB I, s. 539-544.

3. *Psalm 132, 11-18 – obietnice Boże dla Dawida [2]* (Audiencja generalna, 21 IX), ORpol. 27(2006) nr 1, s. 53-54; toż: *Salmo 131, 11-18: Elezione di Davide e di Sion*, IB I, s. 562-568.

4. *Psalm 130 – z otchłani grzechu* (Audiencja generalna, 19 X), ORpol. 27(2006) nr 2, s. 54-55; toż: *Salmo 129: Dal profondo a te grido*, IB I, s. 686-691.

2006

5. *Budujcie wasze życie na Chrystusie* (Przemówienie podczas spotkania z młodzieżą na Błoniach Krakowskich, 27 V), ORpol. 27(2006) nr 6-7, s. 32-34; toż: „*Voi avete conosciuto bene il Pietro dei nostri tempi*”, IB II, 1, s. 710-715.

6. „*Judaszk Iskariota i Maciej*” (Audiencja generalna, 18 X), ORpol. 28(2007) nr 1, s. 41-42; toż: „*Giuda Iscariota e Mattia*”, IB II, 2, s. 450-456.

7. „*Będą patrzeć na Tego, którego przebodli*” (*J 19, 37*) (Orędzie na Wielki Post 2007 r., 21 XI), ORpol. 28(2007) nr 3, s. 4-5; toż: „*Volgeranno lo sguardo a Colui che hanno trafitto*”, IB II, 2, s. 655-658.

8. *Świat cierpienia przyzywa świat ludzkiej miłości* (Przemówienie do uczestników konferencji Papieskiej Rady ds. Duszpasterstwa Chorych i Służby Zdrowia, 24 XI), ORpol. 28(2007) nr 3, s. 23-24; toż: *Il bacio al lebroso, oggi*, IB II, 2, s. 676-679.

2007

9. *Człowiek współczesny potrzebuje wewnętrznej odnowy* (Homilia podczas Mszy św., 21 II), ORpol. 28(2007) nr 4, s. 44-45; toż: „*Un frammento del fulgore irradiato da Gesù, splendore di verità*”, IB III, 1, s. 154-156.

10. *Odkryjmy piękno nawrócenia* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 11 III), ORpol. 28(2007) nr 4, s. 47; toż: „*La conversione vince il male nella sua radice che è il peccato*”, IB III, 1, s. 494-497.

11. *Przykazania Boże pomagają odnaleźć prawdziwe życie* (Homilia podczas Mszy św. w zakładzie karnym dla nieletnich, 18 III), ORpol. 28(2007) nr 5, s. 46-47; toż: *Una vita senza Dio non funziona*, IB III, 1, s. 520-524.

2008

12. *Czas stawania się na nowo chrześcijanami* (Katecheza śródowa, 6 II), ORpol. 29(2008) nr 3, s. 23-24; toż: *La Quaresima: un tempo per tornare cristiani*, IB IV, 1, s. 203-209.

13. „*Tak*” dla życia, „*tak*” dla miłości i „*tak*” dla pragnień obecnych w sercu nas wszystkich (Spotkanie z biskupami, Waszyngton, 16 IV), ORpol. 29(2008) nr 5, s. 41-45; toż: *Una testimonianza chiara e unitaria al Vangelo della vita*, IB IV, 1, s. 577-586.

14. *Życie jest poszukiwaniem prawdy, dobra i piękna* (Przemówienie na powitanie młodzieży na nabrzeżu Barangaroo, 17 VII), ORpol. 29(2008) nr 9, s. 13-16; toż: *La speranza del Vangelo in un mondo avido e diviso*, IB IV, 2, s. 44-52.

15. *Bądźcie znakiem odnowy dla ludu Bożego* (Homilia podczas Mszy św. z biskupami, duchowieństwem, seminarzystami, nowicjuszami i nowicjuskami w St. Mary's Cathedral, Sydney, 19 VII), ORpol. 29(2008) nr 9, s. 22-25; toż: *Mettere a tacere Dio vuol dire tradire l'uomo*, IB IV, 2, s. 65-70.

2009

16. *Godność osoby i prawa człowieka to kwestia centralna* (Przemówienie do uczestników sesji plenarnej Papieskiej Akademii Nauk Społecznych, 4 V), ORpol. 30(2009) nr 7-8, s. 54-55; toż: *I diritti umani hanno bisogno di una solida base etica e politica*, IB V, 1, s. 715-718.

2010

17. *Porażka władz irlandzkiego Kościoła* (16 II), <https://www.deon.pl/religia/kosciol-i-swiat/z-zycia-kosciola/art.706.porazka-wladz-irlandzkiego-kosciola.html>.

18. *List pasterski Papieża Benedykta XVI do katolików w Irlandii* (19 III), ORpol. 31(2010) nr 5, s. 7-11; toż: *Per sanare le ferite e ricostruire la fiducia tradita*, IB VI, 1, s. 356-367.

19. *Otoczajcie opieką ofiary nadużyć popełnionych w Kościele i bądźcie solidarni z kapłanami* (Homilia podczas Mszy św., Londyn, 18 IX), ORpol. 31(2010) nr 11, s. 31-33; toż: *Dal dolore e dalla vergogna alla purificazione della Chiesa*, IB VI, 2, s. 245-249.

2011

20. *Najcięższą niewolą jest grzech* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 13 III), ORpol. 32(2011) nr 5, s. 38-39; toż: *Questi tremendi eventi*, IB VII, 1, s. 331-335.

21. *W kwestii zła w człowieku i historii ostatnie słowo należy do Boga* (Przemówienie do uczestników kursu dla spowiedników zorganizowanego przez Penitencjarię Apostolską, 25 III), ORpol. 32(2011) nr 5, s. 23-24; toż: *L'ultima parola sul male è della misericordia di Dio*, IB VII, 1, s. 378-381.

22. *Wszyscy jesteśmy odpowiedzialni za sprawę pokoju* (Przemówienie w bazylice Matki Bożej Anielskiej w Asyżu, 27 X), ORpol. 33(2012) nr 1, s. 27-29.

23. *„Jakże się to stanie, skoro nie znam męża?”* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 18 XII), ORpol. 33(2012) nr 2, s. 56.

24. *Światłość świata. Papież, Kościół i znaki czasu* [Benedykt XVI w rozmowie z Peterem Seewaldem], tłum. P. Napiwodzki, Znak, Kraków 2011, s. 30-52.

2012

25. *Wielkopostna droga pokuty i pokory* (Homilia podczas Mszy św. w Środę Popielcową, 22 II), ORpol. 33(2012) nr 4, s. 30-31; toż: *Dalla polvere della terra al paradiso ritrovato*, IB VIII, 1, s. 223-226.

FRANCISZEK

2013

1. *Błogosławiony wstyd* (Homilia podczas Mszy św. w Domu św. Marty, 29 IV), ORpol. 34(2013) nr 6, s. 34-35.

2. *Wstyd Piotra* (Homilia podczas Mszy św. w Domu św. Marty, 17 V), ORpol. 34(2013) nr 7, s. 37-38.

3. Adhortacja apostołska [...] *Evangelii gaudium. O głoszeniu Ewangelii we współczesnym świecie* (24 XI), Libreria Editrice Vaticana 2013, p. 76, 169.

2014

4. *Podziały wśród nas są zgorszeniem* (Audiencja generalna, 22 I), ORpol. 35(2014) nr 2, s. 48-49.

5. *Zdrowo jest się zawstydzić* (Audiencja generalna 19 II), ORpol. 35(2014) nr 3-4, s. 44-46; toż: *Non si risparmiò sforzi per la fine delle violenze*, IF II, 1, s. 82-87.

6. *Trzeba bronić praw dzieci* (Przemówienie do członków delegacji Międzynarodowego Biura Katolickiego ds. Dzieci, 11 IV), ORpol. 35(2014) nr 5, s. 26-27; *Quando Dio ci perdona sentiamo la pace nel cuore*, IF II, 1, s. 190-196.

7. *Pokornie proszę o przebaczenie* (Homilia podczas Mszy św. w Domu św. Marty z udziałem kilku ofiar nadużyć seksualnych ze strony duchownych, 7 VII), ORpol. 35(2014) nr 7, s. 6-7; toż: *Dobbiamo essere forti contro abusi su minori*, IF II, 1, s. 403-405.

8. *Nie trzeba wstydzić się dobroci* (Wizyta w Ośrodku Betania w Bubq i Fushe Kruji, 21 IX), ORpol. 35(2014) nr 10, s. 18-19; toż: *Chiedo perdono, nessuna tolleranza per questo crimine*, IF, 2, s. 25-28.

9. *Jeśli chrześcijanin daje powód do zgorszenia* (Audiencja generalna, 29 X), ORpol. 35(2014) nr 11, s. 57-58; toż: *Il bene paga più del denaro, donarsi dà gioia*, IF II, 2, s. 287-289.

10. *Nie jesteście sami* (List do chrześcijan na Bliskim Wschodzie, 21 XII), ORpol. 36(2015) nr 1, s. 36-38; toż: *L'amore visibile dei cristiani mostra l'amore invisibile di Dio*, IF II, 2, s. 455-451.

2015

11. *Miejcie odwagę iść pod prąd i być szczęśliwi* (Orędzie na XXX Światowy Dzień Młodzieży 2015 r., 31 I), ORpol. 36(2015) nr 2, s. 6-9; toż: *La Comunione vissuta tra di voi è segno del Regno di Dio*, IF II, 2, s. 827-832.

12. *W Wielkim Poście prosimy o dar łez* (Homilia podczas Mszy św. w Środę Popielcową, 18 II), ORpol. 36(2015) nr 3-4, s. 26-27.
13. *Ludzie starsi to my* (Audiencja generalna, 4 III), ORpol. 36(2015) nr 3-4, s. 39-40.
14. *Wstyd i miłosierdzie* (2 III), http://www.opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/franciszek_i/homilie/swmarta_02032015.html.
15. *Gospodarka na miarę rodziny* (Audiencja generalna, 3 VI), ORpol. 36(2015) nr 8, s. 46-47.
16. *Bóg, który kocha dzieci* (Audiencja generalna, 14 X), ORpol. 35(2015) nr 11, s. 34-36.

2016

17. *Okrywajcie grzesznika płaszczem miłosierdzia* (Przemówienie do misjonarzy miłosierdzia, 9 II), ORpol. 37(2016) nr 3-4, s. 38-39.
18. Posynodalna adhortacja *Amoris laetitia* o miłości w rodzinie (Rzym, 19 III), p. 14, 90, 185, 286.
19. *Codziennie jeden krok* (Homilia podczas Mszy św. Krzyżma, 24 III), ORpol. 37(2016) nr 3-4, s. 6-8.
20. *Na drodze prostoty ewangelicznej* (Nauka rekolekcyjna w bazylice św. Jana na Lateranie, 2 VI), ORpol. 37(2016) nr 6, s. 16-21.
21. *Nie zniechęcajcie się, głosicie nadzieję!* (Homilia podczas Mszy św. na Campus Misericordiae, 31 VII), ORpol. 37(2016) nr 7-8, s. 28-30.
22. *Kobiety wolne od uprzedzeń i dyskryminacji* (Audiencja generalna, 31 VIII), ORpol. 37(2016) nr 9, s. 31-32.
23. List apostołski *Misericordia et misera* (20 XI), ORpol. 37(2016) nr 12, s. 4-12, p. 3, 19.

2017

24. *Skurczone dusze* (Homilia podczas Mszy św. w Domu św. Marty, 27 I), ORpol. 38(2017) nr 2, s. 53-54.
25. *Łaska wstydu* (Homilia podczas Mszy św. w Domu św. Marty, 21 III), ORpol. 38(2017) nr 3-4, s. 49-50.
26. *Odrodzenie z ruin* (Homilia podczas Mszy św., 2 IV), ORpol. 38(2017) nr 5, s. 31-33.
27. *Zepsucie gorsze od grzechu* (Homilia podczas Mszy św. w Domu św. Marty, 3 IV), ORpol. 38(2017) nr 5, s. 51-52.
28. *Nasze ostateczne zwycięstwo będzie musiało przejść przez mękę i krzyż* (Homilia podczas Mszy św. w Niedzielę Palmową, 9 IV), ORpol. 38(2017) nr 5, s. 24-25.